

طرح دوره و چک لیست خود ارزیابی دروس نظری و آزمایشگاهی (عملی)

نام درس: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

کد درس:

مقطع و رشته:..کارشناسی بهداشت عمومی

ترم تحصیلی:۶

تعداد واحد: کل: ۲.. شامل نظری: ۲. عملی:.....

مدرس / مدرسین درس (سهم هریک به واحد): طاهره پاشایی

زمان ارائه درس: (روز، ساعت و نیمسال تحصیلی)

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: چهارشنبه

پیش نیازها:

هم نیازها:

محل آموزش:

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل دروس

[اهداف کلی دوره]: (شرح درس بر اساس کوریکولوم)

هدف این درس، آشنایی دانشجویان با مفاهیم، اصول، نظریه‌ها و روش‌های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت و کاربرد آنها در طراحی، اجرا و ارزشیابی مداخلات آموزشی در سطح فرد، خانواده و جامعه است. در این راستا، دانشجو با فرآیند نیازسنجی آموزشی، برنامه‌ریزی آموزشی، استفاده از رسانه‌های آموزشی و سنجش اثربخشی برنامه‌ها آشنا می‌شود.

[اهداف کلی جلسات]: (جهت هر جلسه یک هدف)

[جلسه اول]: آشنایی با مفاهیم و تعاریف پایه در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت.

[جلسه دوم]: شناخت تاریخچه و سیر تحول آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در جهان و ایران.

[جلسه سوم]: آشنایی با اصول یادگیری و ارتباط با مخاطب.

[جلسه چهارم]: بررسی مدل‌ها و نظریه‌های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت (بخش اول).

- ✚ [جلسه پنجم]: بررسی مدل‌ها و نظریه‌های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت (بخش دوم).
 - ✚ [جلسه ششم]: آشنایی با فرآیند نیازسنجی آموزشی (مفاهیم، مراحل و روش‌ها).
 - ✚ [جلسه هفتم]: آشنایی با اصول برنامه‌ریزی آموزشی (تعیین اهداف، محتوا، روش‌ها و منابع).
 - ✚ [جلسه هشتم]: بررسی انواع روش‌های آموزش فردی، گروهی و اجتماعی.
 - ✚ [جلسه نهم]: آشنایی با رسانه‌های آموزشی و کاربرد آنها در آموزش بهداشت.
 - ✚ [جلسه دهم]: بررسی سواد سلامت و نقش آن در ارتقای سلامت جامعه.
 - ✚ [جلسه یازدهم]: آشنایی با مفهوم توانمندسازی و مشارکت اجتماعی در ارتقای سلامت.
 - ✚ [جلسه دوازدهم]: بررسی نقش‌ها و وظایف مراقب سلامت در آموزش به گروه‌های هدف.
 - ✚ [جلسه سیزدهم]: آشنایی با اصول ارزشیابی برنامه‌های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت.
 - ✚ [جلسه چهاردهم]: بررسی انواع مداخلات آموزش بهداشت در افزایش نرخ باروری کلی.
 - ✚ [جلسه پانزدهم]: تحلیل اهمیت و نقش رفتارهای فردی در ارتقاء فرزندآوری.
 - ✚ [جلسه آخر]: جمع‌بندی و مرور مباحث، ارائه پروژه‌های دانشجویی.
- ✚ **اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:**

هدف کلی جلسه اول: آشنایی با مفاهیم و تعاریف پایه در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

اهداف ویژه رفتاری جلسه اول:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

آموزش بهداشت و ارتقای سلامت را تعریف کرده و تفاوت‌های کلیدی آنها را توضیح دهد.

✚ مفاهیمی مانند سواد سلامت، توانمندسازی و خودمراقبتی را شرح دهد.

✚ ارتباط بین آموزش بهداشت و سطوح پیشگیری (اولیه، ثانویه، ثالثیه) را تحلیل کند.

هدف کلی جلسه دوم: شناخت تاریخچه و سیر تحول آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در جهان و ایران

اهداف ویژه رفتاری جلسه دوم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

✚ مراحل مهم تکامل مفهوم ارتقای سلامت از منشور اتاوا تا کنون را فهرست کند.

✚ سیر تحول آموزش بهداشت در نظام شبکه بهداشتی-درمانی ایران را شرح دهد.

✚ نقش بیانیه‌های جهانی (مانند منشور اتاوا، بیانیه جاکارتا) را در شکل‌گیری سیاست‌های ارتقای سلامت تحلیل کند.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی با اصول یادگیری و ارتباط با مخاطب

اهداف ویژه رفتاری جلسه سوم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

✚ اصول یادگیری (انگیزه، تکرار، مشارکت فعال، بازخورد) را شرح دهد.

✚ موانع ارتباطی (فردی، فرهنگی، محیطی) در فرآیند آموزش را تحلیل کند.

✚ مهارت‌های ارتباط مؤثر (گوش دادن فعال، همدلی، بازخورد دادن) را در یک موقعیت فرضی به کار گیرد.

هدف کلی جلسه چهارم: بررسی مدل‌ها و نظریه‌های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت (بخش اول)

اهداف ویژه رفتاری جلسه چهارم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

✚ مدل باور سلامت (Health Belief Model) و سازه‌های آن (حساسیت درک شده، شدت درک شده، منافع و موانع درک

شده) را توضیح دهد.

- ✚ کاربرد مدل باور سلامت را در پیشگیری از یک بیماری (مثلاً دیابت) تحلیل کند.
- ✚ نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده (Theory of Planned Behavior) را شرح دهد.

هدف کلی جلسه پنجم: بررسی مدل‌ها و نظریه‌های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت (بخش دوم)
اهداف ویژه رفتاری جلسه پنجم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

- ✚ مدل فرانظری تغییر (Transtheoretical Model) و مراحل تغییر رفتار را توضیح دهد.
- ✚ مدل پرسید-پروکید (PRECEDE-PROCEED Model) را به عنوان یک چارچوب جامع برنامه‌ریزی معرفی کند.
- ✚ کاربرد مدل‌های اجتماع‌محور (مانند مدل توانمندسازی) را در ارتقای سلامت تحلیل کند.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با فرآیند نیازسنجی آموزشی

اهداف ویژه رفتاری جلسه ششم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

- ✚ نیازسنجی آموزشی را تعریف و اهمیت آن را در برنامه‌ریزی تبیین کند.
- ✚ روش‌های مختلف نیازسنجی (مصاحبه، پرسشنامه، بحث گروهی متمرکز، مشاهده) را نام برده و مقایسه کند.
- ✚ مراحل انجام یک نیازسنجی آموزشی ساده را برای یک گروه هدف (مثلاً مادران باردار) طراحی کند.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی با اصول برنامه‌ریزی آموزشی

اهداف ویژه رفتاری جلسه هفتم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

- ✚ اجزای اصلی یک طرح برنامه آموزشی (اهداف کلی و رفتاری، محتوا، روش‌ها، منابع، ارزشیابی) را فهرست کند.
- ✚ اهداف رفتاری را بر اساس مدل SMART (ویژه، قابل اندازه‌گیری، دست‌یافتنی، مرتبط و زمان‌دار) بنویسد.
- ✚ جدول Gantt Chart را برای زمان‌بندی فعالیت‌های یک برنامه آموزشی ترسیم کند.

هدف کلی جلسه هشتم: بررسی انواع روش‌های آموزش فردی، گروهی و اجتماعی

اهداف ویژه رفتاری جلسه هشتم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

- ✚ روش‌های آموزش فردی (مشاوره، آموزش چهره به چهره) را شرح دهد.
- ✚ روش‌های آموزش گروهی (سخنرانی، بحث گروهی، بارش فکری، ایفای نقش) را توضیح داده و مزایا و معایب هر یک را تحلیل کند.
- ✚ روش‌های آموزش اجتماعی (کمپین‌های رسانه‌ای، آموزش از طریق رسانه‌های جمعی) را نام ببرد.

هدف کلی جلسه نهم: آشنایی با رسانه‌های آموزشی و کاربرد آنها

اهداف ویژه رفتاری جلسه نهم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

- ✚ انواع رسانه‌های آموزشی (چاپی، شنیداری، دیداری، الکترونیکی) را طبقه‌بندی کند.
- ✚ اصول طراحی و تولید رسانه‌های آموزشی ساده (پمفلت، پوستر، اینفوگرافیک) را توضیح دهد.
- ✚ کاربرد شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی را در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت تحلیل کند.

هدف کلی جلسه دهم: بررسی سواد سلامت و نقش آن در ارتقای سلامت جامعه

اهداف ویژه رفتاری جلسه دهم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

سواد سلامت و ابعاد آن (سواد سلامت عملکردی، ارتباطی، انتقادی) را تعریف کند.

✚ پیامدهای سواد سلامت ناکافی را بر سلامت فرد و جامعه تحلیل کند.

✚ راهکارهای ارتقای سواد سلامت در گروه‌های آسیب‌پذیر را پیشنهاد دهد.

هدف کلی جلسه یازدهم: آشنایی با مفهوم توانمندسازی و مشارکت اجتماعی در ارتقای سلامت

اهداف ویژه رفتاری جلسه یازدهم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

✚ توانمندسازی جامعه را تعریف و سطوح آن را توضیح دهد.

✚ مشارکت اجتماعی و موانع آن در برنامه‌های سلامت را تحلیل کند.

✚ نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در جلب مشارکت مردمی برای ارتقای سلامت را شرح دهد.

هدف کلی جلسه دوازدهم: بررسی نقش‌ها و وظایف مراقب سلامت در آموزش به گروه‌های هدف

اهداف ویژه رفتاری جلسه دوازدهم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

✚ وظایف آموزشی مراقب سلامت را در قبال گروه‌های سنی مختلف (کودکان، نوجوانان، میانسالان، سالمندان) شرح دهد.

✚ نقش مراقب سلامت را در آموزش به مادران باردار و خانواده‌ها تحلیل کند.

✚ چالش‌های پیش روی مراقب سلامت در ارائه آموزش‌های بهداشتی را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه سیزدهم: آشنایی با اصول ارزشیابی برنامه‌های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

اهداف ویژه رفتاری جلسه سیزدهم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

ارزشیابی و مراحل آن را در برنامه‌های سلامت تعریف کند.

✚ انواع ارزشیابی (فرآیندی، پیامدی، اثربخشی) را توضیح دهد.

✚ شاخص‌های مناسب برای ارزشیابی یک برنامه آموزشی را تعیین کند.

هدف کلی جلسه چهاردهم: بررسی انواع مداخلات آموزش بهداشت در افزایش نرخ باروری کلی

اهداف ویژه رفتاری جلسه چهاردهم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

مداخلات آموزشی مؤثر بر افزایش نرخ باروری کلی را نام ببرد.

✚ نقش آموزش در تصحیح باورهای غلط مرتبط با باروری را تحلیل کند.

✚ برنامه‌های آموزشی موفق در زمینه ترویج فرزندآوری را در سطح کشور شرح دهد.

هدف کلی جلسه پانزدهم: تحلیل اهمیت و نقش رفتارهای فردی در ارتقاء فرزندآوری

اهداف ویژه رفتاری جلسه پانزدهم:

در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

- ✚ رفتارهای فردی مؤثر بر سلامت باروری و فرزندآوری (تغذیه، سبک زندگی، ترک دخانیات) را فهرست کند.
- ✚ ارتباط بین باورهای فرهنگی و تصمیم‌گیری برای فرزندآوری را تحلیل کند.
- ✚ راهکارهایی برای ترغیب زوجین به فرزندآوری از طریق آموزش ارائه دهد.

هدف کلی جلسه آخر (شانزدهم): جمع‌بندی و مرور مباحث، ارائه پروژه‌های دانشجویی
اهداف ویژه رفتاری جلسه آخر:
در پایان جلسه، دانشجو قادر باشد

- ✚ مهمترین مفاهیم و نظریه‌های مطرح شده در طول ترم را مرور و جمع‌بندی کند.
- ✚ یک پروژه آموزشی (طراحی یک برنامه آموزشی برای یک گروه هدف مشخص) را ارائه و از آن دفاع کند.
- ✚ چالش‌های اجرایی برنامه‌های ارتقای سلامت در جامعه را تحلیل کند.

روش‌های تدریس:

- * سخنرانی (Lecture)
- * پانل بحث و گفت‌وگو (Panel Discussion)
- آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- آموزش مبتنی بر تیم (TBL)
- * ارائه سمینار توسط دانشجو
- کار در پراتیک و مرکز مهارتها
- آموزش بر روی مولاژ
- ایفای نقش (Role Play)
- شبیه‌سازی (Simulation)
- سایر موارد:

رسانه‌های کمک آموزشی:

- * اسلاید (پاورپوینت)
- * فیلم آموزشی
- پوستر
- مدل
- نمونه بیمار
- نرم‌افزار
- مفلت
- جزوه
- سایر

نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

- OSCE
- کوییز
- امتحان کتبی پایان دوره/ترم
- امتحان کتبی/ شفاهی میان دوره/ترم
- پروژه
- تحقیق
- سمینار
- مشارکت در کلاس/حضور و فعالیت
- آزمون‌های استدلالی (سناریو، پازل، ویژگی‌های کلیدی)
- سایر موارد:

روش ارزشیابی	انواع ارزشیابی	درصد از نمره نهایی کل	توضیحات
۱	تکوینی	۴۰ درصد	• مشارکت فعال در مباحث کلاسی و بحث‌های

		<p>گروهی</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارائه تکالیف کلاسی (تحقیق در مورد یک نظریه یا مدل) • سمینار (ارائه یک موضوع مرتبط با ارتقای سلامت) • پروژه عملی (طراحی یک پوستر یا پمفلت آموزشی) 		
	۶۰ درصد	<p>۴۰٪ ارزشیابی مستمر در طول ترم برای سنجش درک مفاهیم و توانایی کاربرد آنها.</p> <ul style="list-style-type: none"> • امتحان کتبی پایان ترم (شامل سوالات تشریحی، چند گزینه‌ای و پاسخ کوتاه) • ارائه پروژه نهایی (طراحی یک برنامه آموزشی کامل برای یک گروه هدف) 	تراکمی	۲

منابع و مراجع آموزشی

منابع اصلی:

آقا ملایی، ت. (آخرین چاپ). **آموزش بهداشت**. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان.
 دهداری، ط.، رمضانخانی، ع.، زرقی، ر. (آخرین چاپ). **مبانی ارتقاء سلامت**. تهران: انتشارات نظری.
 صفاری، م.، شجاعی زاده، د. (آخرین چاپ). **اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت**. تهران: انتشارات سماط.

منابع فرعی و مکمل: [آخرین ویرایش دستورالعمل‌ها و بسته‌های خدمتی مرتبط با آموزش سلامت معاونت بهداشت وزارت بهداشت].

[پایگاه‌های اطلاعاتی و آنلاین SID، Web of Science، PubMed، IranMedex،:]

قوانین و مقررات دوره

حضور و غیاب: مطابق قوانین آموزشی دانشگاه، حضور در تمامی جلسات نظری الزامی است
 تحویل به‌موقع تکالیف: پروژه‌ها و تکالیف باید در موعد مقرر تحویل داده شوند. تأخیر در تحویل، نمره منفی خواهد داشت.

سیاست تقلب و plagiarism: هرگونه تقلب یا استفاده از منابع بدون ذکر منبع، تخلف محسوب شده و با متخلف مطابق آیین‌نامه برخورد می‌شود.

رعایت اخلاق حرفه‌ای: رعایت احترام در تعامل با اساتید و همکاران، و رعایت شئون اخلاقی در تمامی فعالیت‌های کلاسی.

رعایت پوشش حرفه‌ای: بر اساس قوانین دانشگاه

نحوه ارتباط با استاد: از طریق ایمیل دانشگاهی یا سامانه‌های آموزشی تعیین شده.

مشارکت در دوره: مشارکت فعال در مباحث کلاسی، کارگروهی و انجام پروژه‌ها بخشی از ارزشیابی تکوینی است.

سایر:

جدول زمانبندی جلسات درس.....

جلسه	موضوع هر جلسه	مدرس / مدرسین
۱	فاهیم و تعاریف پایه در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	
۲	تاریخچه و سیر تحول آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در جهان و ایران	
۳	اصول یادگیری و ارتباط با مخاطب	
۴	دلها و نظریه‌های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت (بخش اول: مدل باور سلامت، نظریه رفتار برنامه‌ریزی)	
۵	دلها و نظریه‌های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت (بخش دوم: مدل فرانظری تغییر، مدل پرسید-پروسید)	
۶	فرآیند نیازسنجی آموزشی	
۷	اصول برنامه‌ریزی آموزشی	
۸	انواع روش‌های آموزش فردی، گروهی و اجتماعی	
۹	رسانه‌های آموزشی و کاربرد آنها	
۱۰	سواد سلامت و نقش آن در ارتقای سلامت جامعه	
۱۱	توانمندسازی و مشارکت اجتماعی در ارتقای سلامت	
۱۲	نقش‌ها و وظایف مراقب سلامت در آموزش به گروه‌های هدف	
۱۳	اصول ارزشیابی برنامه‌های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	
۱۴	نوع مداخلات آموزش بهداشت در افزایش نرخ باروری کلی	
۱۵	اهمیت و نقش رفتارهای فردی در ارتقاء فرزندآوری	
۱۶	جمع‌بندی و مرور مباحث، ارائه پروژه‌های دانشجویی	

جدول بلوپرینت آزمون: نیمسال تحصیلی:
دانشکده: گروه آموزشی:

جدول بلوپرینت آزمون درس.....

ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
				حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی	حیطه ی نگرشی
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						
۱۶						

چک لیست ارزیابی طرح دوره دروس نظری و آزمایشگاهی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام و نام خانوادگی استاد/اساتید(سهم به واحد) :

نام دانشکده: عنوان درس: مخاطبان/ترم تحصیلی دانشجو:

نیمسال و سال تحصیلی کنونی: نام ارزیاب / ارزیابان:

ردیف	موضوع	نمره کسب شده	حد نصاب نمره	توضیحات

۱	مشخص بودن عنوان کلی درس ، کد درس	۰/۵	
۲	مشخص بودن مخاطبان	۰/۵	
۳	مشخص بودن تعداد یا سهم استاد/ اساتید از واحد	۰/۵	
۴	مشخص بودن زمان ارائه درس (روز، ساعت، نیمسال تحصیلی)	۰/۵	
۵	مشخص بودن دروس پیش نیاز و هم نیاز	۰/۵	
۶	مشخص بودن هدف کلی دوره	۱	
۷	مشخص بودن اهداف کلی جلسات (هر جلسه یک هدف)	۱,۵	
۸	مشخص بودن اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه	۲	
۹	رعایت تعداد جلسات با توجه به میزان واحد درسی	۲	
۱۰	مشخص بودن منابع مورد استفاده بر اساس کوریکولوم مصوب	۱	
۱۱	مشخص بودن روش تدریس	۱	
۱۲	مشخص بودن وسایل آموزشی	۱	
۱۳	مشخص بودن شیوه ارزشیابی دانشجویان	۱	
۱۴	مشخص بودن زمان آزمون پایان دوره	۱	
۱۵	مشخص بودن مقررات کلاسی و انتظارات از دانشجو	۰/۵	
۱۶	ضمیمه بودن جدول زمانبندی تکمیل شده درس	۲	
۱۷	وجود جدول بودجه بندی دروس (blue print)	۱,۵	
۱۸	پوشش دادن بایدهای یادگیری (Must learn) در طرح دوره	۲	
	نمره نهایی	۲۰	

پیشنهادات:

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:
تاریخ ارسال :

نام و امضای مدیر گروه:
تاریخ ارسال:

نام و امضای مدرس:
تاریخ تحویل: